

Grundläggande granskning 2020

Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel
Mars 2021

*Helena Richardsson
Isabelle Panasco*

Sammanfattning

På uppdrag av regionens förtroendevalda revisorer har PwC genomfört en grundläggande granskning av Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel. Den grundläggande granskningen syftar till att på översiktlig nivå följa, granska och pröva nämndens ansvarstagande för verksamheten. Den grundläggande granskningen omfattar i huvudsak tolkning av och arbete med Regionfullmäktiges mål och budget, uppföljning och återrapportering av verksamheten i enlighet med fastställd styrmodell, åtgärder när uppföljning av verksamhet visar avvikelse och arbete med intern kontroll enligt gällande anvisningar för intern kontroll.

Efter genomförd granskning är vår bedömning att Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel i allt väsentligt har en tillräcklig styrning, uppföljning och intern kontroll inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen.

Den samlade bedömningen återfinns i sin helhet i avsnitt 3.5.

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
1.1.	Bakgrund	3
1.2.	Syfte	3
1.3.	Revisionskriterier	3
1.4.	Avgränsning	3
1.5.	Metod	3
2.	Region Halland	4
2.1.	Region Hallands styrmodell 2020	4
2.2.	Intern kontroll	6
3.	Granskningsresultat	7
3.1.	Gemensam nämnd för hemsjukvård och hjälpmedels uppdrag	7
3.2.	Nämndens planering och styrning av sin verksamhet	7
3.3.	Nämndens uppföljning av verksamhet och ekonomi	7
3.4.	Nämndens arbete med intern kontroll	9
3.5.	Samlad bedömning	9

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunallagen förutsätter att revisorerna årligen granskar all kommunal verksamhet i den omfattning som följer av God revisionsred. Granskningen utgör underlag för den årliga ansvarsprövningen. I den årliga granskningen ingår en grundläggande del, där regionstyrelsens och nämndernas ansvarstagande för verksamheten följs, granskas och prövas. Enligt den goda seden handlar grundläggande granskning bland annat om frågor avseende hur styrelse och nämnder tolkat och brutit ned mål och uppdrag från fullmäktige, uppföljning av verksamhet och åtgärder vid avvikelser, systematiskt arbete med intern kontroll och tydligheten i protokoll. Föreliggande rapport utgör resultatet av den grundläggande granskningen 2020.

1.2. Syfte

Den grundläggande granskningen syftar till att på översiktlig nivå följa, granska och pröva nämndens ansvarstagande för verksamheten.

Den grundläggande granskningen omfattar i huvudsak den gemensamma nämnden för hemsjukvård och hjälpmedels följsamhet till reglemente, tolkning av och arbete med Regionfullmäktiges mål, uppföljning och återrapportering av verksamhet i enlighet med fastställd styrmodell, åtgärder när uppföljning av verksamhet visar avvikelse och arbete med intern kontroll enligt gällande anvisningar för intern kontroll

1.3. Revisionskriterier

Revisionskriterierna för denna granskning har i huvudsak hämtats ur följande:

- Kommunallagen
- Arbetsordningar och reglementen 2019
- Region Hallands mål och budget 2020 med plan 2021-2022
- Internkontrollreglemente för Landstinget Halland

1.4. Avgränsning

Granskningen avser Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel och är avgränsad till år 2020.

1.5. Metod

Granskningen har genomförts som en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Inom ramen för granskningen har en genomgång av nämndens samtliga protokoll samt mål- och ekonomiuppföljningsrapporter avseende 2020 genomförts. Protokollgranskningen har i huvudsak syftat till att följa hur nämnden arbetar med styrning, uppföljning och kontroll samt att granska tydligheten i protokoll och beslutsunderlag. Översiktlig genomgång av nämndens internkontrollplan med tillhörande riskanalys har genomförts i syfte att följa hur nämnden arbetat med intern kontroll i förhållande till Region Hallands reglemente för intern kontroll. Intervju har genomförts med företrädare för verksamheten.

Ett utkast av rapporten har sakgranskats av företrädare från verksamheten.

2. Region Halland

I detta kapitel beskrivs Region Hallands styrmodell 2020 och fullmäktiges reglemente för intern kontroll sammanfattas.

2.1. Region Hallands styrmodell 2020

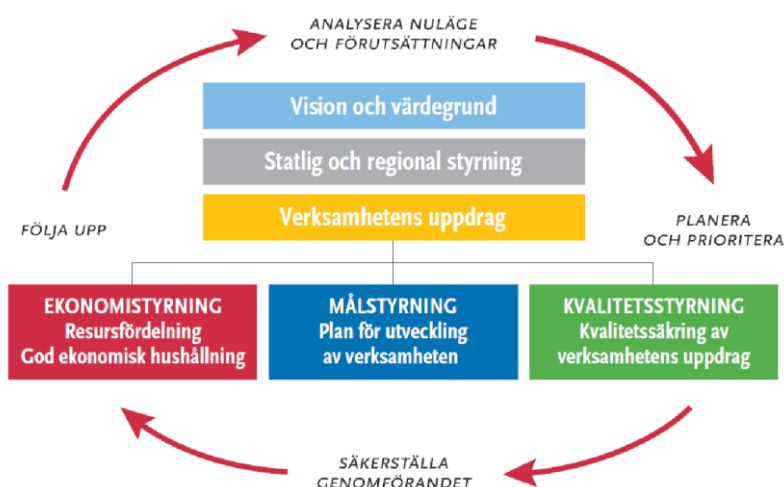
Styrmodellen för Region Halland utgår från regionfullmäktiges vision för Hallands utveckling till den *Bästa Livsplatsen* för Hallands invånare. För att nå goda resultat ska det finnas en tydlig länk mellan vision, övergripande mål, nämndernas mål, verksamheternas syfte och aktiviteter och uppföljning.

Regionfullmäktige har genom beslutade arbetsordningar och reglementen angett ramarna för hur styrningen ska ske inom Region Halland. Regionstyrelsen har 2019-10-18 antagit en *Riktlinje för planering och uppföljning* för att beskriva hur Regionfullmäktiges beslut omsätts i praktiken. Syftet med riktlinjen är att fastställa hur arbetet med planering, genomförande och uppföljning ska ske för att säkerställa:

- förutsättningar för en god livskvalitet hos invånarna
- att Regionfullmäktiges mål och ambitioner uppnås
- att lagstiftning och intern styrning efterlevs
- en styrning med fokus på verksamheternas syfte
- en god ekonomisk hushållning.

Mål och budget är regionens styrdokument på kort och medellång sikt. I Mål och budget sammanfattas den regiongemensamma resursfördelningen, fokusområden, indikatorer och kvalitetsindikatorer för att styra och följa upp verksamheten. Regionfullmäktige fastställer årligen fokusområden på övergripande nivå i Mål och budget som är kopplade till invånarnas behov, verksamhetens syfte och de ekonomiska förutsättningarna. Fokusområdena har sin utgångspunkt i Region Hallands vision och de långsiktiga strategierna. I riktlinjen för planering och uppföljning framgår att fokusområdena mäts på koncernnivå genom indikatorer med angivna målnivåer som ska uppnås under året.

Figur 1. Region Hallands modell för planering och uppföljning

Varje nämnd/styrelses bidrag till den regionövergripande måluppfyllelsen ska sammanfattas,

tillsammans med en beskrivning av hur verksamhetens uppdrag ska kvalitetssäkras, i en verksamhetsplan. Nämnden kan i sin verksamhetsplan komplettera de regiongemensamma indikatorerna med egna indikatorer. Utifrån de mål och indikatorer som konkretiserats i verksamhetsplanen skapas aktiviteter och åtgärder som ska planeras och tidsättas med ett tydligt ansvar. Verksamhetsplanen ska ha ett flerårigt tidsperspektiv och fastställas av nämnden/styrelsen. Respektive nämnd ansvarar för att planering och genomförande av aktiviteter som styr mot målen sker inom respektive verksamhet.

I Mål och budget är samtliga fokusområden likställda varandra. Regionfullmäktige fördelar inte fokusområdena till nämnderna. Regionkontoret har därför tillsatt en styrgrupp som har konkretiserat Regionfullmäktiges fokusområden och skapat regiongemensamma uppdrag. De regiongemensamma uppdragen har adresserats till samtliga nämnder. Det är sedan upp till nämnderna om de vill upprätta förvaltningsuppdrag kopplat till de regiongemensamma uppdragen eller utifrån verksamhetens egna utvecklingsområden direkt kopplat till fullmäktiges fokusområden.

I Mål och budget 2020-2022 har Regionfullmäktige beslutat om åtta fokusområden med tillhörande indikatorer som Region Halland ska arbeta med 2020. I Mål och budget 2020-2022 är det inräknat i nämndernas budgettillskott för befolkningsökning, vårdtyngd och prisökningar, men också effektiviseringskrav för att minska kostnadsökningstakten och få en budget i balans. Uppföljning av nämndernas/styrelsens arbete ska dokumenteras i uppföljningsrapporter och årsredovisning. I Mål och budget 2020-2022 framgår även att styrelsen och nämnderna ska göra mindre omfattande månadsrapporter vid några tillfällen under året. Lokala nämnder, Patientnämnden samt Gemensam nämnd för Hemsjukvård och Hjälpmedel behöver endast lämna rapport till den regiongemensamma uppföljningen i samband med uppföljningsrapport 1, uppföljningsrapport 2 och årsredovisningen.

Figur 2: Uppföljningsstruktur

Månadsrapport	<ul style="list-style-type: none"> • Februari (Enligt anvisningar ekonomisk uppföljning 2020) • Oktober (Enligt anvisningar ekonomisk uppföljning 2020) Gäller ej lokala nämnder, patientnämnden samt gemensam nämnd för hemsjukvård och hjälpmedel
Uppföljningsrapport 1 (mars)	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomisk uppföljning • Uppföljning av fokusområden samt indikatorer • Rapportering till RF
Uppföljningsrapport 2 (augusti)	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomisk uppföljning • Uppföljning av fokusområden samt indikatorer • Rapportering till RF
Slutlig uppföljning och redovisning, ÅR (december)	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomisk uppföljning • Uppföljning av fokusområden och utfall indikatorer • Rapportering till RF

I uppföljningsrapport 1 och 2 redovisas verksamhet och aktiviteter som stödjer beslutade fokusområden samt ett nuläge för indikatorer och uppföljningsvariabler i relation till årets målvärde. I Uppföljningsrapport 2, tillika delårsbokslut, redovisas dessutom en prognos på måluppfyllelsen för helåret. I årsredovisningen redovisas utfall samt analys för samtliga indikatorer för uppföljning av Regionfullmäktiges fokusområden samt den verksamhet och de aktiviteter som stödjer dessa.

2.2. Intern kontroll

Dåvarande landstingsfullmäktige fastställde reglemente för intern kontroll vid sammanträdet 13-14 november 2006. Syftet med reglementet är att säkerställa att styrelse och nämnder upprätthåller en tillräcklig intern kontroll, det vill säga att de med rimlig grad av säkerhet ska fastställa att mål inom verksamhetsstyrning, tillförlitlig finansiell rapportering och efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter kan uppnås.

Enligt reglementet ska nämnderna inom sitt ansvarsområde tillse att en organisation upprättas för den interna kontrollen samt att regler och anvisningar för den interna kontrollen antas. I reglementets tillämplighetsanvisningar tydliggörs att en risk- och sårbarhetsanalys ska ligga till grund för den årliga planeringen, prioriteringen och uppföljningen av den interna kontrollarbetet. Därtill ska var och en av nämnderna anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen och resultatet av uppföljningen ska, med utgångspunkt från antagen plan, löpande rapporteras till nämnden. Senast i samband med årsrapporten ska resultatet från uppföljningen rapporteras till landstingsstyrelsen (numera regionstyrelsen). Av reglementet framkommer vidare att den årliga interna kontrollplanen minst ska innehålla följande:

- Vilka rutiner som ska följas upp
- Omfattningen på uppföljningen
- Vem som ansvarar för att utföra kontrollen
- Till vem och när uppföljningen ska rapporteras

Nytt reglemente för intern kontroll antogs av regionfullmäktige 28 oktober 2020, och tillämpas från och med 2021 års internkontroll. Enligt reglementet är nämndernas ansvar:

- att säkerställa att den interna kontrollen inom respektive nämnds verksamhetsområde är tillräckliga,
- att upprätta internkontrollplan för respektive nämnds verksamhetsområde samt årligen utvärdera planen och rapportera till regionstyrelsen, och
- att säkerställa att regler och anvisningar för den interna kontrollen efterlevs.

3. Granskningsresultat

I detta kapitel beskrivs resultatet av den grundläggande granskningen utifrån de iakttagelser som vi bedömer vara mest relevanta.

3.1. Gemensam nämnd för hemsjukvård och hjälpmedels uppdrag

Den 20 juni 2018 beslutade regionfullmäktige om ett reviderat reglemente för Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel vilket började gälla från och med 1 januari 2019. Enligt reglementet är nämndens huvudsakliga uppdrag att säkerställa en god hjälpmedelsförsörjning till invånarna i Region Halland och vara det politiska samverkansorganet rörande frågor som avser hemsjukvårdsansvaret. Inom ramen för dessa uppdrag ska nämnden bland annat fastställa riktlinjer.

Utöver vad som följer av lagstiftning och reglementet regleras nämndens uppdrag genom Avtal om samverkan i gemensam hjälpmedelsnämnd som ingicks 2 april 2001 och Överenskommelse om hemsjukvården i Halland 2018 mellan huvudmännen.

3.2. Nämndens planering och styrning av sin verksamhet

Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel är en beställarnämnd och har därför ingen egen underställd förvaltning. Region Halland är värdkommun för nämnden och ansvarar genom Regionkontoret för nödvändig administration för verksamheten, bland annat sekreterare i nämnden. Utifrån bedömt behov av produkter och tjänster ska nämnden årligen lägga en beställning till Driftnämnden Ambulans, diagnostik och hälsa för utförandet av uppdraget. Den gemensamma nämnden beslutar således om vad som ska tillhandahållas, medan driftnämnden ansvarar för hur detta ska ske. Utförare av uppdraget inom driftnämnden är hjälpmedelscentrum. Driftnämnden ansvarar för hjälpmedelscentrums drift och verksamhet såsom lokaler, personal, transporter och i förekommande fall investeringar. Den 1 november 2019 beslutade den gemensamma nämnden att utfärda uppdrag till Driftnämnden ambulans, diagnostik och hälsa för verksamhetsåret 2020. Nämnden valde att dela upp uppdraget i två delar under 2020, ett generellt grunduppdrag och ett breddat uppdrag med fokus på regionfullmäktiges fokusområden.

Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel har inte antagit en verksamhetsplan för 2020. I likhet med föregående år framkommer i intervju att behovet av en årlig verksamhetsplan är begränsat. De intervjuade ser utmaningar med att skapa en tydlig målstyrningskedja utifrån Region Hallands målstyrningsstruktur. Det uppgavs också att en eventuell verksamhetsplan måste anpassas efter respektive kommuns styrning.

Regionfullmäktige tilldelade Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel 73,5 miljoner kronor i grundanslag för verksamhetsåret 2020. Vid sammanträdet den 14 juni 2019 antog nämnden en internbudget för hjälpmedelsverksamheten 2020. Samtliga intäkter som är en del av beställningen till driftnämnden redovisas under Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel. Intäkter från brukare och verksamheter för försäljning och hyror av hjälpmedel är intäkter som ligger under den gemensamma nämnden, eftersom dessa är intäkter på utförande som ryms inom samverkansavtalet. Budgeten innehåller även inspel från utföraren för att kunna möta prognostiserade volymökningar.

3.3. Nämndens uppföljning av verksamhet och ekonomi

Under 2020 har nämnden haft sex protokollförda sammanträden. I intervju framkommer att två planerade sammanträden och ett seminarium om nära och sammanhållen vård ur

ett nationellt, regionalt och kommunalt perspektiv fick ställas in på grund av Covid-19-pandemin. Fyra av nämndens sammanträden var helt eller delvis digitala och uppges ha fungerat bra.

Av protokollen framgår att nämnden löpande följt utvecklingen av Covid-19 i regionen samt hemsjukvårdens arbete med Covid-19 under året. Nämnden har också följt upp och utvecklat indikatorrapporter för att följa hemsjukvården samt trygg och effektiv utskrivning från slutenvården. Indikatorrapporterna har delgetts Regionstyrelsen och kommunerna i Halland. Den 25 september 2020 beslutade nämnden om ett utökad uppdrag till indikatorgruppen. Gruppen gavs i uppdrag att genomföra en fördjupad analys av kompetensbehovet hos kommunens legitimerade personal utifrån kompetensinventeringen som genomfördes hösten 2019, och att ta fram förslag till kompetensutvecklingsinsatser utifrån identifierade förbättringsområden som framgår av indikatorrapport jan-aug 2020. Under året beslutade nämnden även om övergripande riktlinjer vid hjälpmedelsförskrivning i Region Halland, vårdriktlinjer för hjälpmedel, nutrition och inkontinens samt övergripande riktlinjer för nutrition och inkontinens 2021.

Vid sammanträdet den 29 maj 2020 fastställdes uppföljningsrapport 1 och överlämnades till Regionstyrelsen och kommunstyrelserna i Hallands kommuner. I samband med uppföljningsrapporten redovisades även en uppföljning av internkontrollarbetet. I uppföljningsrapport 1 beskrivs utvecklingen av verksamhet och ekonomi. Det framgår att särskilt fokus har legat på uppföljning av aktuell verksamhet utifrån påverkan av pågående covid-19-pandemin. Nämndens resultat efter fyra månader visade ett överskott på 356 000 kronor. Hjälpmedelsverksamheten, inklusive nutrivitionsuppdraget, redovisades i driftnämndens uppföljningsrapport.

Vid sammanträdet den 25 september 2020 fastställdes uppföljningsrapport 2 och överlämnades till Regionstyrelsen och kommunstyrelserna i Hallands kommuner. I samband med uppföljningsrapporten redovisades även en uppföljning av internkontrollarbetet. uppföljningsrapporten redovisas utvecklingen av verksamhet och ekonomi. Nämndens resultat efter åtta månader visade ett underskott på 1,6 miljoner kronor. Det beskrivs att resultatet till stor del är en effekt av Covid-19-pandemin eftersom aktiviteten har varit lägre än förväntat under perioden. Resultatet för hjälpmedelsuppdraget som helhet för perioden januari-augusti 2020 är positivt och uppgår till 6 088 tusen kronor. Hjälpmedelsverksamheten, inklusive nutrivitionsuppdraget, redovisas i driftnämndens uppföljningsrapport.

Den 12 februari 2021 godkände den gemensamma nämnden årsredovisningen 2020, och beslutade att överlämna rapporten till Regionstyrelsen och kommunstyrelserna i Hallands kommuner. I årsredovisningen redogörs för den pågående regionala samverkansprocessen som sker inom utvecklingen av God och Nära vård, nämndens uppdrag kring kvalitet och uppföljning av hemsjukvård samt utveckling och prioritering av indikatorer och avvikelser. Årsrapporten 2020 innehåller även en uppföljning av lämnade uppdrag till Driftnämnden ambulans, diagnostik och hälsa avseende hjälpmedel. Hjälpmedelsverksamheten, inklusive nutrivitionsuppdraget, redovisas i driftnämndens årsrapport.

Den gemensamma nämnden redovisade ett överskott på 5,7 miljoner kronor för 2020. Resultatet överförs till 2021 och återförs till kunderna (kommunerna) proportionellt i relation till kostnader under år 2020. En uppföljning av driftbudgeten framgår inte av verksamhetsberättelsen.

3.4. Nämndens arbete med intern kontroll

Den 6 december 2019 fastställde Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel en internkontrollplan för verksamhetsåret 2020. Planen har föregåtts av en riskanalys som nämnden genomfört tillsammans med Regionkontoret. Samtliga riskområden gicks igenom och diskuterades i nämnden den 4 oktober 2019. Av den dokumenterade riskanalysen framgår en bedömning av väsentlighet, sannolikhet och konsekvens för varje risk samt förslag på åtgärder för att minimera risken och en bedömning om nämnden ska avvakta, acceptera eller hantera risken.

Nämndens internkontrollplan 2020 omfattar fem risker inom tre olika riskområden. I relation till varje risk anges en beskrivning av väsentlighet/konsekvens, kontrollmoment, metod, hur ofta kontrollen ska genomföras och avstämningsdatum. Det framgår även vem som är ansvarig för att genomföra kontrollmomentet och att rapportering ska ske till nämndtjänstemannen. Enligt nämndens beslut den 6 december 2019 ska arbetet följas upp och redovisas för nämnden enligt regionens riktlinjer.

Internkontrollarbetet redovisades för nämnden vid två tillfällen under 2020; den 29 maj i samband med uppföljningsrapport 1 och den 25 september i samband med uppföljningsrapport 2. Redovisningen har delgetts Regionstyrelsen. Vid sammanträdet den 12 februari 2021 antog nämnden årsuppföljningen av internkontrollarbetet 2020. I uppföljningen beskrivs utfallet av genomförda kontrollmoment samt planerade åtgärder för att hantera de avvikelser som har identifierats. Det framgår att två risker kvarstår till interkontrollplanen 2021. Genom nämndens beslut att anta förvaltningens redovisning av internkontrollarbetet 2020 godkänner nämnden också åtgärderna som preciseras i uppföljningen.

3.5. Samlad bedömning

Enligt vår bedömning har Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel bedrivit verksamhet utifrån den uppgift som ankommer på nämnden enligt nämndens reglemente. Granskningen visar att åiterrapportering av uppdraget och ekonomi 2020 har åiterrapporterats vid tre tillfällen till regionstyrelsen och Hallands kommuner. Mot bakgrund av detta är vår bedömning att den gemensamma nämnden för hemsjukvård och hjälpmedel har följt upp och åiterrapporterat uppdraget i enlighet med kraven i samverkansavtalen.

Vi noterar att den nämnden i likhet med föregående år inte har antagit en verksamhetsplan för 2020. Detta gör det svårt för oss att få en samlad bild över hur nämnden har tänkt att bidra till uppfyllnad av regionfullmäktiges mål för året. Kommunallagen redogör för att nämnderna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer fullmäktige har bestämt. Men anledning av detta anser vi att nämnden bör stärka sin styrning av verksamheten genom att anta en verksamhetsplan inför kommande år.

Vidare visar granskningen att nämnden har genomfört en riskanalys, fastställt en plan för den interna kontrollen och följt upp arbetet vid tre tillfällen enligt reglementet för intern kontroll. Uppföljningen visar att riskreducerande kontrollaktiviteter har utförts enligt plan. Enligt vår bedömning har nämnden därigenom varit tillräckligt informerad för att verifiera att de riskreducerande åtgärderna fungerat på ett tillfredsställande sätt.

Efter genomförd granskning är vår bedömning att Gemensam nämnd för Hemsjukvård och hjälpmedel i allt väsentligt har en tillräcklig styrning, uppföljning och intern kontroll inom de områden som omfattas av den grundläggande granskningen.

2021-03-18

Kerstin Sikander

Uppdragsledare

Helena Richardsson

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Region Halland enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan daterad 2020-11-02. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.